

PRZEGLĄD

SOCJOLOGICZNY

SOCIOLOGICAL

REVIEW

Vol. 64, No. 1

2015

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE

PRZEGLĄD

SOCJOLOGICZNY

tom LXIV/1

2015

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE
90-505 Łódź, ul. M. Skłodowskiej-Curie 11
tel. (42) 665-54-59; fax: (42) 665-54-64
Journal Customer Service: (42) 66-55-448, <http://sklep.ltn.lodz.pl>
<http://www.ltn.lodz.pl> e-mail: biuro@ltn.lodz.pl

EDITORIAL BOARD
OF ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE

Krystyna Czyżewska, Edward Karasiński,
W. Małgorzata Krajewska (editor in chief), **Henryk Piekarski, Jan Szymczak**

EDITORIAL COUNCIL

David Brown, Krzysztof Górlach, Władysław Markiewicz, Harri Melin, Fritz Schütze
Kazimierz M. Słomczyński, Antoni Sulek, Piotr Sztompka, Lynda Walters
Włodzimierz Wesolowski, Włodzimierz Winclawski, Marek Ziółkowski

EDITORIAL BOARD

Zbigniew Bokszański, Marek Czyżewski – deputy editor-in-chief, **Kaja Kaźmierska**
Jolanta Kulpińska – editor-in-chief
Krystyna Lutyńska, Paweł Starosta, Wielisława Warzywoda-Kruszyńska

EDITORS OF VOLUME

Agnieszka Golczyńska-Grondas, Wielisława Warzywoda-Kruszyńska

EDITORIAL ASSISTANT: **Iwona Kociemska**

ENGLISH PROOFREADING: **James Hertzell**

STATISTICAL EDITOR: **Maria Szymczak**

EXTERNAL REVIEWERS

Ireneusz Bialecki, Krzysztof Czekał, Krystyna Janicka, Katarzyna Kaniowska
Anna Kwak, Andreas Langenohl, Janusz Mucha, Wojciech Pawlik
Włodzimierz Piątkowski, Andrzej Rychard
Andrzej Sadowski, Lynda Walters, Krzysztof Wielecki

Published with financial support by Polish Ministry of Science and Higher Education
Dean of Faculty of Economics and Sociology of Lodz

The Journal is indexed in ERIH Plus as well as in Index Copernicus databases and is itemized
in the Ministry of Science and Higher Education scientific journals ranking.

The electronic versions of articles are available online via the following databases:
CEJSH, CEEOL, EBSCOhost, Proquest, as well as IBUK web portals.

Copyright by Łódzkie Towarzystwo Naukowe – Łódź 2015
ISSN 0033-2356

I Edition, original version – in print

Cover design by: Hanna Stańska

Photocopying: „PERFECT” Marek Szychowski, tel. (42) 215-83-46

Printed by: 2K Łódź sp. z o.o., ul. Płocka 35/45, www.2k.com.pl, 2k@2k.com.pl

EDITION: 200 copies

CONTENTS

Editorial	7

ARTICLES

Wielisława Warzywoda-Kruszyńska

“Investing in Children”: a dominant discourse on childhood and children in 21 st century	9
<i>„Inwestowanie w dzieci” – dyskurs o dzieciach i dzieciństwie dominujący w XXI wieku</i>	

Dagmar Kutsar

From poverty to wellbeing: Children as subjects of sociological research and emerging agents on the policy arena in Estonia	27
<i>Od ubóstwa do jakości życia: dzieci jako podmiot w badaniach socjologicznych i na arenie politycznej Estonii</i>	

Marta Petelewicz

The relationship between children’s quality of life and the socio-economic status of the family. The case of Lodz, Poland	43
<i>Zależności pomiędzy jakością życia dzieci a statusem społeczno-ekonomicznym rodziny. Na przykładzie Łodzi</i>	

Anna Wrona, Agnieszka Małkowska-Szkutnik, Hanna Tomaszewska-Pękała

Perceived support from parents, teachers and peers as a factor of early leaving from upper secondary schools in Poland	61
<i>Odczuwane wsparcie ze strony rodziców, nauczycieli i rówieśników a ryzyko przedwczesnego porzucania szkoły średniej w Polsce</i>	

Stella Strzemecka

School integration in the eyes of migrant children. Based on the Polish migration to Norway	81
<i>Integracja szkolna oczami dzieci migrantów. Na przykładzie polskiej migracji do Norwegii</i>	

Agnieszka Golczyńska-Grondas

- Underprivileged children in the social space of impunity: The example of the children's residential care system in the Polish People's Republic 103
*Dzieci ze środowisk defaworyzowanych w społecznej przestrzeni bezkarności:
Na przykładzie systemu opieki całkowitej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*

Maria Woźniak

- Sexuality education in Polish schools 121
Edukacja seksualna w praktyce polskich szkół

Haridhan Goswami

- Socio-demographic factors and participation of the European youth: a multilevel analysis 137
*Społeczno-ekonomiczne czynniki partycypacji młodzieży europejskiej:
Analiza wielopoziomowa*

BOOK REVIEW

- Warner J. [2015], *The Emotional Politics of Social Work and Child Protection*,
Bristol: Policy Press – rev. Magdalena Rek-Woźniak 157

PRZEGLĄD SOCJOLOGICZNY, TOM 64/1, 2015

ABSTRACTS / STRESZCZENIA

WIELISŁAWA WARZYWODA-KRUSZYŃSKA

University of Lodz, Poland

Department of Applied Sociology and Social Work

Faculty of Economics and Sociology

e-mail: zsoul@ni.lodz.pl

“INVESTING IN CHILDREN”: A DOMINANT DISCOURSE ON CHILDHOOD AND CHILDREN IN 21ST CENTURY

Abstract

Looking at the last 30 years, one can observe the radical change in the academic and political discourse concerning childhood and children. The concept of “investing in children” has become dominant in the academic discourse and political programme of at least the European Union. Investing in children is located at the core of the social investment strategy. In this article, the social investment paradigm is characterised, and two types of arguments for investing in disadvantaged children are presented. J. Heckman’s explanations concerning the stage of a child’s life cycle in which to invest, and how, are presented. Practical implementation of the Early Child Education and Care in the European countries is outlined.

Key words: investing in children, the social investment state, Early Child Education and Care

„INWESTOWANIE W DZIECI” – DYSKURS O DZIECIACH I DZIECIŃSTWIE DOMINUJĄCY W XXI WIEKU

Streszczenie

W ciągu ostatnich 30 lat dokonała się radykalna zmiana dyskursu akademickiego i politycznego na temat dzieci i dzieciństwa. Koncepcja „inwestowania w dzieci” zdominowała dyskurs akademicki i program polityczny, co najmniej w Unii Europejskiej. Inwestowanie w dzieci stanowi jądro strategii inwestowania społecznego. W artykule scharakteryzowano paradygmat inwestowania społecznego i przedstawiono dwa typy argumentacji na rzecz inwestowania w dzieci z defaworyzowanych środowisk. Omówiona została koncepcja J. Heckmana dotycząca inwestowania w dzieci małe oraz efektywne sposoby interwencji. Wskazano na praktyczną implementację inwestowania w małe dzieci w krajach Unii Europejskiej.

Słowa kluczowe: inwestowanie w dzieci, państwo społecznych inwestycji, wczesna edukacja i opieka nad dziećmi.

DAGMAR KUTSAR

PhD, University of Tartu, Estonia

Institute of Social Studies, Lossi 36, 51003 Tartu

e-mail: dagmar.kutsar@ut.ee

**FROM POVERTY TO WELLBEING: CHILDREN AS SUBJECTS
OF SOCIOLOGICAL RESEARCH AND EMERGING AGENTS
ON THE POLICY ARENA IN ESTONIA**

Abstract

The aim of this paper is to present a retrospective of child poverty research in Estonia: how it has developed from the social and political acknowledgement of poverty as a social issue in the early 1990s onwards, and how child poverty research has contributed to the development of political thought. The paper follows the use of a new paradigm of childhood research, and revisits the methodological approaches and main research findings that have enhanced the understanding of children as a new policy interest group in politics.

Key words: child poverty research, relative deprivation, exclusion, children in policies, children's perspective, Estonia.

**OD UBÓSTWA DO JAKOŚCI ŻYCIA: DZIECI JAKO PODMIOT
W BADANIACH SOCJOLOGICZNYCH I NA ARENIE POLITYCZNEJ ESTONII**

Streszczenie

Celem artykułu jest prezentacja badań nad biedą dzieci prowadzonych w Estonii od wczesnych lat 1990, gdy biedę uznano za kwestię społeczną, aż do dzisiaj, oraz wskazanie wkładu badań nad biedą dzieci w rozwój myślenia politycznego. Autorka ukazuje zastosowanie nowego paradygmatu w badaniach nad dzieciństwem, dokonuje także przeglądu strategii metodologicznych i rezultatów badawczych, które przyczyniły się do konceptualizacji dzieci jako nowej grupy interesów w polityce społecznej.

Słowa kluczowe: badania biedy dzieci, relatywna deprivacja, wykluczenie, dzieci w politykach, perspektywa dzieci, Estonia

MARTA PETELEWICZ
University of Lodz, Poland
PhD, Department of General Sociology
e-mail: petelewicz@gmail.com

**THE RELATIONSHIP BETWEEN CHILDREN'S QUALITY
OF LIFE AND THE SOCIO-ECONOMIC STATUS OF THE FAMILY.
THE CASE OF LODZ, POLAND**

Abstract

The article is focused on the analysis of the relationship between socio-economic status of the family and the quality of life of the child. The sixth-graders living in Lodz from the schools selected on the basis of the share of pupils getting free-meals were respondents of the auditorium questionnaire. Conducted statistical analysis show the disadvantaged position of children brought up in the low status families. In all crucial spheres of life of a child taken into account in the research: living conditions, family relationships, peer relationships, school, health, and subjective well-being, we can argue that children from above mentioned category experience lower level of the quality of life than their better off peers. Furthermore, the level of global quality of life differs substantially between groups selected with regard to SES of the family of the respondent.

Key words: quality of life, sociology of childhood, social inequalities

**ZALEŻNOŚCI POMIĘDZY JAKOŚCIĄ ŻYCIA DZIECI A STATUSEM
SPOŁECZNO-EKONOMICZNYM RODZINY. NA PRZYKŁADZIE ŁODZI**

Streszczenie

Artykuł koncentruje się na analizie zależności pomiędzy statusem społeczno-ekonomicznym rodziny a jakością życia dziecka. Na podstawie danych uzyskanych techniką ankiety audytoryjnej, zrealizowanej wśród łódzkich szóstoklasistów w celowo dobranych szkołach, przeprowadzone zostały analizy korelacyjne oraz analizy metodą regresji liniowej. Wyniki pokazują upośledzoną pozycję dzieci wychowujących się w rodzinach o niskim statusie społeczno-ekonomicznym, doświadczają one niższej jakości życia w wyróżnionych sferach: warunków materialnych, funkcjonowania w szkole, relacji rodzinnych, relacji rówieśniczych, zdrowia i subiektywnej oceny życia, a także jakości życia ujmowanej globalnie.

Słowa kluczowe: jakość życia, socjologia dzieciństwa, nierówności społeczne

ANNA WRONA
AGNIESZKA MAŁKOWSKA-SZKUTNIK
HANNA TOMASZEWSKA-PEKALA
University of Warsaw, Poland
Faculty of Education
e-mail: am.wrona@uw.edu.pl
amalkowska@uw.edu.pl
h.tomaszewska@uw.edu.pl

PERCEIVED SUPPORT FROM PARENTS, TEACHERS AND PEERS AS A FACTOR OF EARLY LEAVING FROM UPPER SECONDARY SCHOOLS IN POLAND

Abstract

The aim of the article was to investigate the early school leaving phenomenon on the basis of the survey sample of 3157 students of basic vocational and upper secondary schools in Poland (located in urban areas in Warsaw, Lublin and Chełm), surveyed in 2014. The main focus has been on the correlation between students' social support – as an indicator of social capital – and their plans for the future, in particular the respondents' desire to continue formal, full-time education.

The multivariate regression analyses conducted confirm the existence of a correlation between the respondents' desire to leave formal education before completing upper secondary school and the perceived level of social support. However, in the case of perceived parental and teachers' support, the correlation appears to be weak. The most important category of significant others is constituted by friends/peers.

Key words: early school leaving, social support, peers, parents, teachers

ODCZUWANE WSPARCIE ZE STRONY RODZICÓW, NAUCZYCIELI I RÓWIEŚNIKÓW A RYZYKO PRZEDWCZESNEGO PORZUCANIA SZKOŁY ŚREDNIEJ W POLSCE

Streszczenie

Celem artykułu jest analiza zjawiska przedwczesnego kończenia edukacji w oparciu o bazę wyników badania ankietowego na próbie 3157 uczniów polskich szkół ponadgimnazjalnych (z terenu Warszawy i regionu Lublina), przeprowadzonego w 2014 roku. Przedmiotem analizy jest związek pomiędzy deklarowanym przez uczniów poziomem wsparcia społecznego jakie otrzymują – jako wskaźnikiem kapitału społecznego – a ich planami na przyszłość, szczególnie gotowością do kontynuowania formalnej, pełnowymiarowej edukacji.

Metoda wielozmiennowej analizy wariancji zastosowana w celu przetestowania związku pomiędzy poziomem edukacji, jaki respondenci chcieliby osiągnąć, a deklarowanym przez nich poziomem wsparcia społecznego potwierdziła istnienie takiej relacji. Niemniej jednak, w odniesieniu do wsparcia ze strony rodziców i nauczycieli, związek ten okazał się niezbyt silny. Najważniejszą grupą istotnych innych są dla respondentów rówieśnicy/przyjaciele.

Słowa kluczowe: przedwczesne kończenie edukacji, wsparcie społeczne, grupa rówieśnicza, rodzice, nauczyciele

STELLA STRZEMECKA
Jagiellonian University in Cracov, Poland
Institute of Sociology
e-mail: stella.strzemecka@uj.edu.pl

SCHOOL INTEGRATION IN THE EYES OF MIGRANT CHILDREN. BASED ON THE POLISH MIGRATION TO NORWAY

Abstract

In the context of the contemporary wave of migration from Poland to Norway and the growing interest in research on child migrants, this article focuses on children's experiences, their opinions, and the practices by which Polish migrant children growing up in Norway engage in school life in their receiving country. School integration is examined through 32 semi-structured interviews with the children aged 6 to 13, born in Poland and living permanently in Norway. In this article, migrant children are treated as experts on their school integration. Such an approach will help us to better understand their needs, and thus to develop an appropriate educational policy in Norway based on migrant children's experiences and their opinions about their school life. The aim of this article's is to fill the knowledge gap pertaining to the integration of Polish children in Norway, seen from the missing perspective of the children themselves. The argumentation is based on the assumption that Polish children in Norway are "temporarily visible". When a migrant child does not manage to adapt to the school environment, regardless of the support he or she receives from school, family and peers, then the costs of inclusion and integration increase and the difficulties multiply.

Key words: children, migration, school integration, research with children, Poles in Norway

INTEGRACJA SZKOLNA OCZAMI DZIECI MIGRANTÓW. NA PRZYKŁADZIE POLSKIEJ MIGRACJI DO NORWEGII

Streszczenie

W kontekście współczesnej fali emigracji z Polski do Norwegii oraz rosnącego zainteresowania badaniami z dziećmi migrantami, artykuł skupia się na doświadczeniach, opiniach i praktykach, przez które polskie dzieci dorastające w Norwegii włączają się w życie szkolne w tym kraju przyjmującym. Analiza integracji szkolnej opiera się na 32 pół-ustrukturyzowanych wywiadach z dziećmi w wieku 6 do 13 lat, urodzonymi w Polsce i mieszkającymi na stałe w Norwegii. Dzieci migrantów będą traktować jako ekspertów w dziedzinie swojej integracji szkolnej. Taka perspektywa przyczyni się do lepszego zrozumienia ich potrzeb, a tym samym do tworzenia adekwatnej polityki edukacyjnej w Norwegii, bazującej na doświadczeniach i opiniach dzieci migrantów na temat ich życia szkolnego. Celem artykułu jest uzupełnienie niedostatku wiedzy na temat integracji szkolnej polskich dzieci w Norwegii z punktu widzenia dzieci. Wiodącą tezę artykułu jest twierdzenie, że dzieci polskich imigrantów są „tymczasowo widoczne” w norweskiej szkole. Jeśli dziecko migrant nie podejmie wysiłków, aby przystosować się do środowiska szkolnego, bez względu na wsparcie które otrzymuje od szkoły, rodziny oraz rówieśników, to wraz z upływem czasu koszty integracji wzrosną i stanie się ona trudniejsza.

Słowa kluczowe: dzieci, migracja, integracja szkolna, badania z dziećmi, Polacy w Norwegii

AGNIESZKA GOLCZYŃSKA-GRONDAS
University of Lodz, Poland
Dept. of Applied Sociology and Social Work
Faculty of Economics and Sociology
e-mail: agrondas@uni.lodz.pl

**UNDERPRIVILEGED CHILDREN IN THE SOCIAL SPACE OF IMPUNITY:
THE EXAMPLE OF THE CHILDREN'S RESIDENTIAL CARE SYSTEM
IN THE POLISH PEOPLE'S REPUBLIC**

Abstract

This paper treats the social conditionings of institutional violence. First the very notion of the impunity, which creates the theoretical foundation of the consideration, is briefly discussed, followed by treatment of the scheme of the institutional(-ised) space of impunity with its constituent elements: common beliefs regarding the "nature" of the marginalised collectivity, the low social value ascribed to the collectivity, an ideological embargo on scientifically-based knowledge, and the expulsion of the marginalised from normals' field of vision. In the main part of the article the author presents a historic example of a social space of impunity: the children's residential care system in the Polish People's Republic (PPR). Examples of institutional and private violence in this space of impunity are depicted in the final part of the text. The narrative and biographical interviews with institutional care-givers, narrators' files analysis and FGI constitute the empirical basis of the article.

Key words: institutionalised violence, impunity, social space of institutionalised impunity, children's residential care institutions

**DZIECI ZE ŚRODOWISK DEFAWORYZOWANYCH W SPOŁECZNEJ
PRZESTRZENI BEZKARNOŚCI: NA PRZYKŁADZIE SYSTEMU OPIEKI
CAŁKOWITEJ W POLSKIEJ RZECZPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

Streszczenie

Artykuł traktuje o społecznych uwarunkowaniach zinstytucjonalizowanej przemocy. W pierwszej części tekstu skrótowo scharakteryzowano pojęcie bezkarności stanowiące podstawę teoretyczną rozważań, następnie omówiono schemat (zinstytucjonalizowanej) przestrzeni bezkarności wraz z jej konstytutywnymi elementami: potocznymi przekonaniem dotyczącymi "natury" (z)marginalizowanej zbiorowości, niską społeczną wartością przypisywaną jednostkom i grupom, ideologicznym embargiem dotyczącym naukowo ugruntowanej wiedzy, usunięciem wykluczonych jednostek i grup z pola widzenia zwykłych uczestników życia społecznego. W głównej części artykułu autorka opisuje przestrzeń bezkarności funkcjonującą w tzw. systemie opieki całkowitej dla dzieci i młodzieży w okresie PRL. Ostatnie fragmenty tekstu zawierają zestawienie przykładów instytucjonalnej i prywatnej przemocy wobec wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych realizowanej w przestrzeni bezkarności. Empiryczną podstawę tekstu stanowią wywiady narracyjne i biograficzne przeprowadzone w latach 2011–2013 z dorosłymi "absolwentami" PRL-owskich domów dziecka oraz wywiady grupowe z pracownikami systemu edukacji i sądownictwa aktywnymi zawodowo w okresie instytucjonalizacji narratorów.

Słowa kluczowe: zinstytucjonalizowana przemoc, bezkarność, społeczna przestrzeń zinstytucjonalizowanej bezkarności, placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży

MARIA WOŹNIAK
University of Warsaw, Poland
PhD student in Institute of Applied Social Sciences
e-mail: marysia.wozniak@gmail.com

SEKXUALITY EDUCATION

Abstract

The aim of this publication is to discuss the current state of sexuality education in Poland, officially referred to as “preparation for family life”. Its core curriculum is based on maintaining sexual abstinence, preferably until marriage. Hence, it tries to impose a fixed model of sexuality by providing cultural scenarios that, with reference to moral reasoning, focus mostly on the negative effects of becoming sexually active before marriage. These scenarios also tend to support traditional gender roles and point to the family as the most important part of social life. However, according to studies both experts and young people stress that preparation for family life is being taught in a poor manner, failing to introduce reliable, age-adjusted sexuality education. Therefore this paper points out that by trying to impose a fixed and unified model of what sex and sexuality should be, “preparation for family life” fails to take into account the conditions of late modernity, which provide both a diversity of accessible sources of knowledge about sexuality and a plurality of cultural scenarios available to young people through these sources. Consequently, this paper stresses the importance of designing a tailor-made sexual educational program which would be based on reliable information and supported by up-to-date, scientific research. Hence, it would not only meet young people’s expectations but also provide apparatuses corresponding both with young peoples’ actions and other, available sources of knowledge on sexuality. This would deliver a plurality of cultural patterns as a valuable resource to construct one’s sexual scripts.

Keywords: sexuality education, preparation for family life, young people, cultural scenarios.

EDUKACJA SEKSUALNA W PRAKTYCE POLSKICH SZKÓŁ

Streszczenie

Artykuł omawia aktualny stan edukacji seksualnej w Polsce, realizowanej w czasie lekcji „wychowania do życia w rodzinie”. Podstawa programowa przedmiotu oparta jest na zachowaniu abstynencji, najlepiej do momentu zawarcia ślubu. W efekcie jest on próbą narzucenia stałego modelu seksualności poprzez dostarczanie scenariuszy kulturowych, które w odniesieniu do moralnego rozumowania, głównie skupiają się na negatywnych skutkach rozpoczęcia życia seksualnego przed ślubem. Scenariusze te opierają się także na tradycyjnym podziale ról płciowych, który jednocześnie wspierają, oraz przedstawiają rodzinę, jako najważniejszą część życia społecznego, do której każdy człowiek powinien dążyć. Badania jednak pokazują, że zarówno eksperci, jak i sami młodzi ludzie podkreślają, że „Wychowanie do życia w rodzinie” nie spełnia swojej funkcji, ponieważ często nie przekazuje dostosowanej do wieku, rzetelnej edukacji seksualnej. W artykule podkreśla się zatem, że próbując narzucić stały i jednolity model tego, czym powinny być seks i seksualność, program „wychowania do życia w rodzinie” nie bierze pod uwagę realiów późnej nowoczesności obejmujących zarówno różnorodność dostępnych źródeł pozyskiwania wiedzy o seksualności, jak i pluralizmu scenariuszy kulturowych dostępnych za pośrednictwem tych źródeł. Analiza

skupia się również na wykazaniu znaczenia, jakie ma „szyta na miarę” edukacja seksualna, która przekazywałaby rzetelne informacje poparte najnowszymi badaniami naukowymi. Taka edukacja nie tylko wyszłaby naprzeciw oczekiwaniom młodych ludzi, ale dostarczyłaby narzędzi, które korespondowałyby zarówno z działaniami młodych ludzi jak i innymi źródłami, z których czerpią oni wiedzę o seksualności.

Słowa kluczowe: edukacja seksualna, wychowanie do życia w rodzinie, młodzież, scenariusze kulturowe.

HARIDHAN GOSWAMI
Manchester Metropolitan University
Great Britain
e-mail: H.Goswami@mmu.ac.uk

SOCIO-DEMOGRAPHIC FACTORS AND PARTICIPATION OF THE EUROPEAN YOUTH: A MULTILEVEL ANALYSIS

Abstract

This study draws on a transnational research project called MYPLACE (Memory, Youth, Political Legacy and Civic Engagement) which received funding from the European Commission. Survey data from almost 17000 young people from fourteen European countries were used to identify socio-demographic factors which are linked to young people's participation. Male, upper social class, higher self-perceived discrimination, greater diversity in social network, higher political socialization in family, and higher political knowledge are significantly related to greater level of political, and civic participation. In addition, higher civic participation is significantly associated with greater satisfaction with life, higher level of trust for politicians and parliament. Moreover, those in education, rated high in household income, reported greater trust for political parties and those from conservative state appeared to have significantly greater political participation. These findings are discussed in the context of previous empirical studies and theories on participation and well-being. Suggestions for future research are also put forward.

Key words: Participation, Youth, Young people, Well-being, Civic engagement, Europe

SPOŁECZNO-EKONOMICZNE CZYNNIKI PARTYCYPACJI MŁODZIEŻY EUROPEJSKIEJ: ANALIZA WIELOPOZIOMOWA

Streszczenie

Niniejsze opracowanie opiera się na wynikach międzynarodowego projektu badawczego zatytułowanego MYPLACE (Memory, Youth, Political Legacy and Civic Engagement; MOJE MIEJSCE – Pamięć, Młodzież, Dziedzictwo Polityczne, Zaangażowanie Obywatelskie) – project ten sfinansowano ze środków Komisji Europejskiej. Dane surveyowe uzyskane od prawie 17 tysięcy młodych ludzi z 14 europejskich krajów posłużyły do zidentyfikowania socjodemograficznych czynników powiązanych ze zjawiskiem partycypacji młodych ludzi. Męska płeć, pochodzenie z wyższej klasy społecznej, większa świadomość dyskryminacji (*higher self-perceived discrimination*), większe zróżnicowanie sieci społecznych, wyższy poziom politycznej socjalizacji w rodzinie, większy zakres wiedzy politycznej istotnie korelują z większym poziomem politycznego i obywatelskiego uczestnictwa. Ponadto wyższy poziom partycypacji jest znacząco powiązany z większą satysfakcją życiową, wyższym poziomem zaufania do polityków i władz parlamentarnych. Jednocześnie osoby uczące się, o wyższym poziomie dochodów w gospodarstwie domowym deklarują większe zaufanie do partii politycznych, a osoby z państw określanych mianem konserwatywnych wydaje się cechować znacząco wyższy poziom uczestnictwa politycznego. Ustalenia te poddane zostały dyskusji w kontekście wcześniejszych analiz empirycznych oraz teorii dotyczących partycypacji i jakości życia (*well-being*). Sformułowano również wskazania dotyczące przyszłych badań z zakresu tej problematyki.

Słowa kluczowe: uczestnictwo, młodzież, młodzi ludzie, dobrostan/jakość życia, zaangażowanie obywatelskie, Europa